

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **V. T.**, zastoupeného JUDr. Rostislavem Netrvalem Ph.D., advokátem se sídlem Zlatnická 78/I, Klatovy, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Ústí nad Labem**, se sídlem Velká hradební 61, Ústí nad Labem, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29. 9. 2004, sp. zn. 15 Ca 58/2004,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29. 9. 2004, sp. zn. 15 Ca 58/2004, **se zrušuje** a věc **se mu vrací** k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, kterým soud spojil ke společnému projednání řízení o žalobách stěžovatele proti rozhodnutím Finančního ředitelství v Ústí nad Labem (dále též „žalovaný“) ze dne 30. 1. 2004, č. j. 11596/130/03, č. j. 11596/1/130/03, č. j. 11596/2/130/03, č. j. 11596/3/130/03, č. j. 11596/4/130/03, č. j. 11596/5/130/03, č. j. 11596/6/130/03, č. j. 11596/7/130/03 a č. j. 11596/8/130/03, a tyto žaloby odmítl. Učinil tak proto, že podané žaloby neobsahovaly žádné žalobní body a nebyly tak splněny podmínky řízení ve smyslu ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Napadená rozhodnutí žalovaného totiž byla zástupci stěžovatele doručena dne 4. 2. 2004, takže lhůta pro podání žaloby včetně jejího rozšíření na dosud nenapadené výroky nebo o další žalobní body skončila dne 5. 4. 2004. Původní žaloby však zahrnovaly toliko námitky vedené v obecné rovině a k doplnění o žalobní body došlo teprve dne 19. 4. 2004, tzn. opožděně. Stěžovatel sice byl k doplnění žalob soudem vyzván usneseními o odstranění vad ze dne 6. 4. 2004, tato skutečnost však nemá vliv na běh předmětné zákonné lhůty.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvod obsažený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Namítá, že žaloby podané ke krajskému soudu skutečně lze označit za blanketní, nicméně byly následně řádně doplněny a konkretizovány v soudem určené lhůtě. V daném případě proto nebyla žaloba rozšířena opožděně, nýbrž v původních blanketních žalobách byla obsažena obecná výtka vztahující se k průběhu správního řízení, jež byla následně konkretizována v soudem stanovené lhůtě.

Žalovaný ve svém vyjádření navrhuje kasační stížnost zamítnout, jelikož podané žaloby skutečně neobsahovaly žádný žalobní bod a tato vada se tak stala neodstranitelným nedostatkem podmínek řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud předně odkazuje na svoji konstantní judikaturu (viz např. č. 113/2004 Sb. NSS), podle níž *„v důsledku přísné dispoziční zásady v řízení o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu musí žaloba obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Přitom zákon stanoví, že žaloba musí vždy obsahovat alespoň jeden žalobní bod (viz 2. věta ustanovení § 71 odst. 2 s. ř. s.). Pokud žádný žalobní bod neobsahuje, může být tento nedostatek podmínek řízení odstraněn, a to ve lhůtě pro podání žaloby, jak vyplývá z citovaného ustanovení § 71 odst. 2 s. ř. s. Není však dána zákonná povinnost soudu v těchto případech vždy vyzývat žalobce k odstranění těchto vad ve smyslu ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť - takto široce pojímaná - povinnost soudu by zjevně odporovala zmíněné zásadě dispoziční a rovněž zásadě koncentrace řízení, v souladu s nimiž je tento typ řízení koncipován.“*

Z postupu krajského soudu v projednávané věci nicméně bylo jasně seznatelné, že soud podanou žalobu nepovažoval za věcně neprojednatelnou z důvodu neodstranitelných nedostatků podmínek řízení, neboť v opačném případě by nebyl dán racionální důvod k vyzvání stěžovatele k odstranění nedostatků žaloby. Krajský soud totiž usneseními ze dne 6. 4. 2004 vyzval stěžovatele k odstranění nedostatků žalob spočívajících v předložení jednoho opisu napadených rozhodnutí, v označení dne doručení napadených rozhodnutí, „v konkretizaci žalobních bodů, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje napadené výroky rozhodnutí za nezákonné a v uvedení důkazů k prokázání svých tvrzení. Ke splnění této povinnosti uložil soud stěžovateli 10 dnů od doručení tohoto usnesení s tím, že pokud ve stanovené lhůtě nebudou žaloby doplněny nebo opraveny a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení usnesením odmítne. Je tedy zřejmé, že krajský soud po stěžovateli požadoval konkretizaci žalobních bodů, což pojmově a logicky znamená, že musel mít po předběžném posouzení podaných žalob za to, že tyto žalobní body obsahují. Pokud za této situace stěžovatel na citované výzvy ve stanovené soudcovské lhůtě řádně reagoval, nebylo namístě žaloby odmítnout pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení, neboť tento nedostatek byl v intencích a ve lhůtě uložené krajským soudem řádně odstraněn.

Rovněž další kroky krajského soudu - zaslání žalob včetně jejich doplnění žalovanému k vyjádření - lze nepochybně vykládat tak, že směřovaly k meritornímu rozhodnutí v této věci. Postup krajského soudu tedy v projednávané věci provedením popsaných kroků

u účastníků řízení jednoznačně musel vyvolat přesvědčení o meritorním rozhodování a tomuto legitimnímu očekávání proto přiměřeně odpovídala i jejich procesní aktivita. Postup soudu, vrcholící za dané situace nikoliv meritorním rozhodnutím, nýbrž procesním usnesením odmítajícím žaloby, je proto zcela překvapivý, nepředvídatelný a tedy i nežádoucí. Jak totiž vyplývá ze shora provedené rekapitulace, procesní situace se od počátku řízení před krajským soudem nikterak nezměnila v tom smyslu, že by snad teprve později vyvstal na povrch důvod pro odmítnutí žaloby, na počátku řízení soudu objektivně neznámý.

Nejvyšší správní soud konečně ve svých úvahách nemohl opomenout ani obecnější aspekt, že řízení před soudem nelze vnímat toliko jako proces vrchnostenského rozhodování o právech a povinnostech účastníků řízení, nýbrž že se v nemenší míře jedná i o způsob komunikace soudu s účastníky řízení a mezi nimi navzájem, který by měl být maximálně korektní a měl by být průmětem zásady vlády lidu (čl. 2 odst. 1 ve spojení s čl. 81 Ústavy ČR). To znamená, že vrchnostenské postavení soudní moci nelze vnímat jako samoučelné, nýbrž právě naopak jako nutný systémový prvek garantující nezávislou ochranu základních práv a svobod, poskytovanou k tomu určenými zvláštními orgány odvozujícími svoji legitimitu - byť nepřímo - právě od lidu.

Vzhledem k výše uvedenému nezbyvá Nejvyššímu správnímu soudu než konstatovat, že se krajský soud v projednávané věci dopustil procesního pochybení, které zakládá ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. nezákonnost jeho usnesení napadeného nyní posuzovanou kasační stížností. Kasační stížnost proto považuje za důvodnou a napadené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušuje a věc mu vrací k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

V dalším řízení bude třeba, aby krajský soud - jsa vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu podle ustanovení § 110 odst. 3 s. ř. s. - posoudil stěžovatelovy žaloby znovu, a to v podobě jejich doplnění ze dne 19. 4. 2004.

V novém rozhodnutí rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. ledna 2006

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu